

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 698/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť L. Ž. a E. Ž., zastúpených advokátkou JUDr. Janou Fridrichovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Skalica v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C/234/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. Ž. a E. Ž. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2014 doručená sťažnosť L. Ž. a E. Ž. (ďalej len „sťažovatelia), ktorou namietali porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C/234/2011.

2. Sťažovatelia v sťažnosti opisujú na 25 stranách neefektívny postup okresného súdu v ich veci, ktorý spôsobil, že od februára 2011 do septembra 2014 v konaní dochádza k zbytočným prietahom. Uvádzajú priebeh nezákonných pojednávaní uskutočnených 2. februára 2012 a 15. mája 2012 a nesprávny postup okresného súdu pri nariadovaní znaleckého dokazovania a ohliadke nehnuteľností a tiež poukazujú aj na nezákonnosť jeho ďalších procesných úkonov (pri rozhodovaní o ich námietke zaujatosti a o ich žiadosti o oslobodení od platenia súdnych poplatkov a podobne), ktorá vyúsťuje nielen do porušenia platných právnych predpisov, ale aj do namietaného porušenia ich označených základných práv podľa ústavy a dohovoru.

3. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia podali v júli 2014 aj sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní predsedovi krajského súdu, ktorý ich sťažnosť považoval za nedôvodnú. K odpovedi predsedu krajského súdu z 8. augusta 2014 bol súčasne pripojený prehľad úkonov okresného súdu a účastníkov konania vypracovaný zákonným sudcom.

4. Sťažovatelia sa na základe uvedeného domáhajú, aby ústavný súd vo veci samej vydal tento nález: „... Okresný súd v Skalici v konaní vedenom pod sp. zn.: č. 1 C 234/2011 porušil právo L. Ž. a E. Ž. na súdnu ochranu a spravodlivý proces a právo, aby ich vec bola prerokovaná efektívne a bez zbytočných prietáhov, tak ako sú tieto práva zaručené v čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 cit. Dohovoru.

... Okresnému súdu v Skalici sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 1 C 234/2011 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.“

5. Okrem toho sa domáhajú priznania finančného zadost'učinenia každému v sume po 3 000 € a úhrady trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

9. V posudzovanom konaní okresného súdu sťažovatelia namietajú neefektívny postup okresného súdu, ktorým boli podľa nich spôsobené zbytočné prietahy a porušené ich označené práva. Predmetom súdneho konania je *„uloženie povinnosti oplotiť pozemok cintorína múrom s výškou aspoň 320 cm“*.

10. Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a s jej prílohami dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľov je – v tomto čase – zjavne neopodstatnená. Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza aj z vyhodnotenia doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom. Sťažovatelia doručili žalobu okresnému súdu 29. septembra 2011 a do podania sťažnosti adresovanej ústavnému súdu toto konanie pred okresným súdom trvá tri roky.

11. Ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovanie vyslovil, že *„Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“* (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

12. Aj keď postup okresného súdu – z hľadiska celkovej dĺžky konania – nemožno považovať za celkom optimálny, ústavný súd z prehľadu úkonov účastníkov a okresného súdu zistil, že celková dĺžka doby jeho trvania (tri roky) nedosiahla ešte úroveň, ktorá by mohla znamenať porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04) a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd od podania žaloby vykonával procesné úkony priebežne (výzvy na vyjadrenie k žalobe, na zaplatenie súdneho poplatku a preddavku na dokazovanie, rozhodol o ich žiadosti na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, nariadil v roku 2012 aj tri pojednávania, realizoval ohliadku nehnuteľnosti v decembri 2013 a v marci 2014 nariadil aj znalecké dokazovanie, a tiež reagoval aj na množstvo mailových správ od právnej zástupkyne sťažovateľov v roku 2014), čo nesignalizuje jeho nečinnosť, ako to tvrdia sťažovatelia. Prípadná neefektívnejšia činnosť súvisiaca so znaleckým dokazovaním bola spôsobená najmä chorobou znalca, ktorý po svojom ustanovení v marci 2014 bol od mája 2014 do septembra 2014 viackrát hospitalizovaný, a preto ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou je toho názoru, že po spracovaní znaleckého posudku (november 2014) a vyjadreniach účastníkov k nemu by mal okresný súd nariadiť ďalšie pojednávanie a vo veci samej aj rozhodnúť. Teda jeho činnosť smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov a ústavný súd nezistil zatiaľ žiadne významné obdobia nečinnosti a tiež ani sťažovatelia v sťažnosti neuviedli konkrétne obdobia, počas ktorých malo dochádzať podľa nich k zbytočným priet'ahom.

Tieto zistenia zatiaľ nezakladajú dôvod na prípadné prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd navyše poukazuje na to, že samotní sťažovatelia sa tiež podieľali na predĺžení tohto konania tým, že napr. nezaplatili súdny poplatok pri podaní žaloby, podali neúčinnú námietku zaujatosti 15. mája 2012, ktorú neskôr vzali späť 21. marca 2013, požiadali aj o oslobodenie od platenia súdneho poplatku a podávali aj opravné prostriedky proti procesným rozhodnutiam okresného súdu, v dôsledku čoho sa spis niekoľko mesiacov nachádzal aj na odvolacom a dovolacom súde. V danom prípade až pokračujúca ďalšia nečinnosť okresného súdu by mohla/môže spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo v súčasnosti ústavný súd ešte nemôže posúdiť.

13. Ústavný súd preto uzatvára, že uvedené skutočnosti zatiaľ nepostačujú na prijatie záveru, že by doteraz zistená ojedinelá neefektívna činnosť okresného súdu vo väzbe na celkovú doterajšiu dĺžku konania dosahovala ústavne relevantnú intenzitu. Z týchto

dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. I. ÚS 455/2014)

14. Tu treba podotknúť, že ostatné namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľa dávali iba do súvisu s možným porušením uvedených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sa bližšie (po odmietnutí sťažnosti) týmito námietkami ústavný súd už nezaoberal.

15. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľa v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej bude dochádzať k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

16. Ústavný súd v posudzovanej veci zohľadnil aj okolnosť, že sťažovateľa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne namietali nečinnosť/priet'ahy v konaní pred okresným súdom sťažnosťou podanou na krajskom súde iba 2 mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, preto sťažnosť možno považovať aj ako neprípustnú (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2014